

ԲԵՐՂԵՆԷՄԻ ՄԱՆՈՒԿԸ^(*)

Բեթղենիմ Քաղաքին մասին Աստուածաշունչը Մատեանին մէջ բազմաթիւ յիշատակութիւններ կան: Բազմաթիւ կարեւոր դէպքեր տեղի ունեցած են մասաւորապէս 3800 տարիներու պատմութիւն ունեցող այդ Քաղաքին մէջ: Բենիամին՝ Յակոբ Նահապետի կրտսեր որդին՝ այնտեղ ծնաւ: Յակոբի օրած կ'ենէ՝ Ռաբէլ, այնտեղ մեռաւ ու թաղուեցաւ: Դաւիթ, Իսրայէլի ժեմադոյն թագաւորը այնտեղ ծնաւ: Մենցաւ, հովուութիւն բրաւ և Սամուէլ մարգարէի կողմէ թաղաւոր օծուեցաւ:

Հաղարաւոր տարիներու ընթացքին, բազմաթիւն մանուկներ ծնած են Բեթղենիմ մէջ, և կարեւոր գործեր կատարելով՝ լուսաշող հեքիներ ձգելով տնցած

(*) Խորհակցեմ այս յօդուածը մեր ձեռք ունեւած ըլլալուն՝ չհրաժեշտ դնել իր կարգին:

ԽՄԲ.

են, առանց իրենց անունները զուգորդելու այս փոքրիկ Քաղաքին: ՀԲԵՐՂԵՆԷՄԻ Մանուկը ըստած ժամանակ, նրանցից ոչ մէկի անունը կը յիշուի:

Ու հարց տանք. Ո՞վ է այդ մանուկը, որուն այս բացառիկ գիրքն ու պատիւը վերապահուած է:

Անշուշտ, ամէն ոք որ քրիստոնէական կրօնքին, Ս. Դրքին ու պատմութեան ծանօթ է, քաջ գիտէ թէ այդ բացառիկ գիրքն ու պատիւը միմիայն Մանուկ Յիսուսի վերապահուած են: Յիսուսի ու Բեթղենիմի անունները զուգորդուած են պատմութեան մէջ անքակտելի կերպով:

Յիսուսի ծնունդէն աւելի քան եօթը դարեր առաջ, Միքիա մարգարէն նախատեսեց Փրկչին ծնունդը՝ ըսելով. ՀԵՒ ԴՈՒՆ, ո՞վ Բեթղենիմ, թէև Յուդայի հաղարաւորներուն մէջը լինելով պարսիկ եւ, բայց քեզանից պիտի ելլէ Ան՝ որ Իսրայէլի իշխան պիտի լինի, ու նրա ելքը՝ ի հնուք՝ յաւիտեանական օրէնք է (Ե. 2):

Բեթղենիմի մանկան համար Եսայի մարգարէն ալ մարգարէացաւ՝ ըսելով.

Արէն էր Հրէիցն զաւուրս երեսուն զերիտասարդ մեռեալն լալ եւ զինս տալ կոծողացն, որպէս Դամադիէլ ասէր, թէ զզինս կոծողացն Ստեփանոսի՝ յիմ ընիցն ետու: Ազառ յերիտասարդ հասակի ստեղծաւ, եւ ի նոյն հասակի լինի յարութիւն: Իսկ որ ամուսնէր ի խաչին՝ ոչ էր արէն նմա զայս առնել: Վասն այնորիկ կանայքն իւղս եւ խոնկն պատրաստեցին, զի ամօցեն զնա փոխանակ կոծելոյ¹¹⁶. զի ոչ ծանեան թէ այս ոչ է պիտոյ նմա, մինչեւ ի գալուստն Հոգւոյն Սրբոյ ի վերնատուն: Ձի դեռ սուր երկմտութեան, զոր ասաց Սիմէոն, ունէր կոյսն, եւ այլ կանայքն եւ առաքեալքն¹¹⁷ ակն ունէին հատուցանել¹¹⁸ նոցա¹¹⁹ ի Գրիստոսէ, եւ թագաւորել նմա¹²⁰, որպէս Դաւիթ, եւ Եզեկիա, եւ Ուսէ¹²¹ յերուսաղէմ, վասն որոյ ասէին. Տէր եթէ աճմ առնուս զարքայութիւնն Իսրայէլի¹²²: Եւ Տէրն զգալատեան ասէր ոչ ասաց, եւ նոքա կարծէին եթէ ոչ զիտէ: Եւ Պետրոս ասէ. Բաւ լիցի քեզ ի խալ ելանել: Եւ ոչ զիտէին զգիրս եթէ ի մեռելոյ յառնէ:

«Ի շաքաթուն հանդարտեցին»:

Հստ բազում աւրինադրութեան, թէ հանգեաւ Աստուած ի գործոց յիւթն արին՝ զարէնան կատարելով, թէպէտ ջերմ էին ի սպասաւորութիւն Տեառն ամենայն ուրեք ի տեսարինականսն¹²³, որում կենարարին Աստուծոյ փառք յաւիտեանս ամէն¹²⁴:

(Շար.՝ 22)

Հրատ. Ա. Յ. ՄԱՐԴՈՒՆԻ

116 Կոծայ 2 Ղ 117 Յուսի և առաքեալքն Ղ 118 հատուցանել Ղ 119 Յուսի նոցա 2 Ղ 120 նոցա 2 Ղ 121 Ուսէ 2 Ղ 122 Յուսի Իսրայէլի 2 Ղ 123 Յուսի ի տեսարինականսն ... ամէն 2 124 ամ. ուրեք ի տեսարինականսն կենարարին, որում փառք յաւիտեանս ամէն 2

«Վասնզի մեզի մանուկ մը ծնաւ, մեզի որդի մը արուեստաւ կոյսի մը կողմէ. իշխանութիւնը նրա ուստի վրայ պիտի լինի և նրա անունը պիտի կոչուի Սքանչելի, Խորհրդակից, Հզօր Աստուած, Յաւանականութեան Հայր, Խաղաղութեան Իշխան. Նրա իշխանութեան մեծնալուն ու խաղաղութեան սահման չկայ» (Թ. 6-7):

Ս. Գրքի մէջ, Յիսուսի հրաշափառ ծննդեան և երկրորդ դալուսեան մասին 351 մարգարէութիւններ կան:

• • •

Ագածի մեղանշումէն ու անկումէն ետքը, Աստուած առաւ փրկչին ծննդեան խոստումը: Նա պիտի գար կնոջ սերունդէն, որ ստատանային գլուխը պիտի ջախջախէր ու մարդուն փրկիչը պիտի լինէր: Ուրեմն, Բեթղէմի մանկան ծնունդը բաւարարէր տարբեր էր ուրիշ ծնունդներէն: Դարերէ ի վեր եղած նախատեսութիւններուն ու մարգարէութիւններուն կատարեալ լրումն էր այդ ծնունդը, իսրայէլի սպասած ու ակնկալած Մեռիան, մեղաւոր ու անյայտ կորսուած մարդկութեան փրկիչը:

Բեթղէմի մանկան ծննդեան առթիւ տեղի ունեցող դէպքերը ևս բացառիկ կարեօրութիւն մը կը ներկայացնեն: Նախ՝ Տիրոջ աւետարեր հրեշտակը կ'աւետէ Նրա ծնունդը աստուածավախ ու բարեպաշտ կոյսի մը, որը Աստուծոյ յաւանակեան ծրագրին համեմատ նախաասնականութեան էր Անոր Միանձին Որդւոյն մայրը լինելու:

Սուրբ Մննդեան օրուան դէպքերը ևս նշանակալից ու խորհրդաւոր են: Գիշերուան համատարած անդորրութեան

մէջ, երբ Բեթղէմիցիներ խոր քունի մէջ էին, ժառանգ դաշտավայրին վրայ իրենց հօտերուն պահպանութիւնը ընող հովիւներ կը վայելին այցելութիւնը աւետարեր հրեշտակին, որ կ'ըսէ. «Մի վախ՛նաք, որովհետեւ ես ձեզի մեծ ուրախութեան բարի աւետիս մը կու տամ, որ ըստ ժողովուրդներուն պիտի լինի, որովհետեւ ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւթի քաղաքին մէջ, որ Օծեալ Տէր է» (Ղկա. Բ. 10-11): Ասոր անմիջապէս կը յաջորդէ հրեշտակներուն երկնային համերգն ու քաղցրուր մեղեդին. «Քառք ի բորձնաւ Աստուծոյ և յերկիր. խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաւսութիւն»:

• • •

Բեթղէմի մէջ ծնած մանուկը արադրիչն է տիեզերքին և տէրը բնութեան, որ մարդկային մարմին առած՝ ինքզինք իր ստեղծած մարդ էակին հետ նոյնացուցած՝ աշխարհ կ'ած էր, իր աստուածային վերափառութենէն հրաժարած, մեծափառութենէն ընտրովին մերկացած՝ աշխարհ կ'ած է ու կամովին ընտարած Բեթղէմի անշուք ժողովրդի բնի ծննդավայր: Իրապէս, աստուածային խորախորհուրդ, անիմանալի ու անբացատրելի ճշմարտութիւն մըն է սա, որ միշտ Թարմ է հաւատացեալներու սրտին, մօքին ու հոգիին մէջ: Վստահ դիտենք Բեթղէմի մանուկը մեր բաւորին տէրն ու փրկիչն է: Այս լույս հաւատքով ու պայծառ դիտակցութեամբ է որ կ'աւանդենք համայն քրիստոնէայ աշխարհին՝

«Քրիստոս ծնաւ և յայտնեցաւ»:

«Օրհնեալ է Սուրբ Մննդն ու Աստուածայայնութիւնը Քրիստոսին»:

ՌՈՒԹԵՆ ՎՐԴ. ՅՈՎԱԿԻՄԵԱՆ

